

Таблиця 1

## Динаміка зміни умов ведення бізнесу в Україні за рейтингом Doing Business

| Критерій                                | Рейтинг |      |      |      | Зміна за 2013-2016 рр. (+/-) |
|-----------------------------------------|---------|------|------|------|------------------------------|
|                                         | 2013    | 2014 | 2015 | 2016 |                              |
| Реєстрація бізнесу                      | 50      | 47   | 70   | 30   | +20                          |
| Отримання дозволів на будівництво       | 186     | 41   | 139  | 140  | +46                          |
| Підключення до систем електропостачання | 170     | 172  | 138  | 137  | +33                          |
| Реєстрація підприємства                 | 158     | 97   | 64   | 61   | +97                          |
| Отримання кредитів                      | 24      | 13   | 17   | 19   | +5                           |
| Захист інвесторів                       | 127     | 128  | 87   | 88   | +39                          |
| Оподаткування                           | 168     | 164  | 106  | 107  | +61                          |
| Міжнародна торгівля                     | 148     | 148  | 109  | 109  | +39                          |
| Забезпечення виконання контрактів       | 45      | 45   | 98   | 98   | -53                          |
| Подолання неплатоспроможності           | 157     | 162  | 141  | 141  | +16                          |

Джерело: [3]

Нині на умови розвитку діяльності підприємництва в Україні впливає негативна динаміка основних зовнішніх макроекономічних показників. Зокрема, спад ВВП призвів до зменшення фінансових ресурсів у держави та у підприємців, зниження реальних доходів та купівельної спроможності населення, обмеженості або недоступності кредитів тощо [4].

Відповідно до Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» [5] стратегічним пріоритетом є загальне 30 місце у рейтингу Doing business у 2020 р., що є достатньо амбітним завданням з огляду на сьогоднішні позиції.

**Література**

1. Дзюба С.Г. Загальна характеристика зовнішнього середовища функціонування підприємства [Електронний ресурс] / С.Г. Дзюба, І.Ю. Гайдай. – Режим доступу : <http://financy.biz/uk/zagalna-harakteristika-zovnishnogo-seredovishcha.html>
2. Труніна І.М. Аналіз середовища підприємницької діяльності в Україні / І.М. Труніна // Вісник КрНУ імені М.Остроградського. – 2015. – №4. – С. 116-122.
3. Doing Business : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.doingbusiness.org>
4. Україна у світових рейтингах [Електронний ресурс] // Вісник ДФС України. – 01.12.2015. – № 45. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/9160>
5. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» (схвалена Указом Президента України від 12 січня 2015 року № 5/2015) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10>

Левченко О.М., д.е.н., проф., проректор з наукової роботи,  
Царенко І.О., аспірантка

Кіровоградський національний технічний університет, м. Кіровоград, Україна

## **ТРАНСФЕР ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАНЬ У ВИМІРІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ**

Інтелектуалізація професійного розвитку в більшій мірі залежить від якості навчального процесу, який здійснюється у вищих навчальних закладах, що вимагає, в умовах турбулентності середовища, трансферу сучасних технологій і знань безпосередньо в навчальний процес, що в результаті забезпечить професійному

потенціалу подальший професійний розвиток.

Саме тому в умовах формування інноваційної моделі економіки особливе місце повинні займати питання інформаційного забезпечення процесу формування і подальшого професійного розвитку професійного потенціалу. Це пояснюється тим, що темпи старіння знань постійно зростають, а наявність у працівників нових знань стає головною конкурентною перевагою сучасних підприємств. Отже, основою сучасного інноваційного навчального процесу та інноваційного розвитку вищої освіти має стати формування механізму перманентного трансферу нових знань в навчальний процес у вищих навчальних закладах. У зв'язку з цим потрібно вже зараз формувати інноваційні механізми не тільки трансферу технологій, що властиво технократичній парадигмі розвитку економіки, а й трансферу знань в цілому.

Однак, в Україні, за останні роки, маючи позитивну динаміку за чисельністю студентів ВНЗ та зайнятого населення з вищою освітою спостерігається одночасно постійне зниження рівня інноваційної активності підприємств, що можна трактувати як неспроможність вітчизняного професійного потенціалу виступати повноцінно в ролі акумулятора та матеріалізатора сучасних знань, а відповідно і носія основного людського капіталу підприємства [1].

Проводячи аналіз такої ситуації приходимо до наступних висновків, що підвищити рівень інноваційної активності підприємств можливо лише за допомогою залучення інтелектуальних ресурсів, які й матеріалізують свої знання на практиці, як це і відбувається в країнах Європейського Союзу, де частка працівників, які мають вищу освіту майже в 2,2 рази перевищує частку даної категорії в Україні [1,2]. В результаті спостерігаємо, що питома вага підприємств, що займаються інноваціями в ЄС перевищує показники України майже в 4,5 рази відповідно [1,2].

Для інноваційного розвитку освіти необхідно створення адекватного інноваційно-освітнього комплексу.

Освіта у вигляді сервісу відображає процес передачі знань та інформації індивідам з метою виконання завдань виховного та пізнавального характеру. З урахуванням цього говорять про економічну продуктивність освіти.

Особливістю сучасного розгляду трансферу знань в умовах поширення гуманістичної парадигми є те, що необхідно розглядати, з одного боку, традиційний трансфер технологічних знань з сфер науки і вищої освіти у виробництво, так і навпаки - перенесення нових наукових і прикладних (практичних) знань в сферу вищої освіти, або трансфер професійних знань.

При цьому процес трансферу знань повинен гармонійно поєднувати як сферу докладання інтелектуальної праці, так і самих працівників, в умовах прискорення в світі темпів впровадження постійних радикальних технологічних новацій, що вимагає від останніх, досить інтенсивних темпів засвоєння нових знань.

Загалом, характеризуючи модель впливу трансферу освітньо-професійних знань на інноваційний розвиток професійного потенціалу і, відповідно, національної економіки, необхідно відзначити, що вплив останнього можна описати умовно за допомогою трьох основних контурів.

Перший контур демонструє позитивний вплив від впровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань на підвищення якості підготовки фахівців інноваційного типу та відповідного покращення якості кадрового забезпечення науки і виробництва.

Другий контур характеризує вплив від впровадження трансферу освітньо-професійних знань на процес розвитку інноваційної моделі економіки та відповідного інноваційного розвитку науки і виробництва.

Третій контур демонструє зворотний позитивний вплив від інноваційного розвитку професійного потенціалу [3].

Таким чином, впровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань в процес

інноваційного розвитку вищої освіти, а, отже, і інноваційного розвитку професійного потенціалу, сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців шляхом інтенсифікації процесу створення наукових та інженерних знань та їх трансформації в сучасні освітні послуги, що в свою чергу, дозволить підвищити ефективність підготовки висококваліфікованих фахівців для вітчизняних підприємств, які, в першу чергу, орієнтовані на інноваційну роботу.

Впровадження моделі трансферу освітньо-професійних знань у навчальний процес українських ВНЗ сприятиме наближенню системи вищої освіти до світових стандартів, посилить її якісну складову, адже відділеність теоретичної підготовки майбутніх фахівців від «польової практики» створює перешкоди на шляху запровадження повноцінної підготовки з освоєнням практичних навичок та вмінь, що активно пропагується та впроваджено в ВНЗ розвинених країн, економіка яких досягла значних результатів. Тому, якщо ми прагнемо посилити інноваційну складову національної економіки потрібно, в першу чергу, створити всі умови для підготовки висококваліфікованих фахівців.

#### Література

1. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>
2. Евростат: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ec.europa.eu/eurostat>
3. Левченко О. М. Професіональний потенціал: регуляторні механізми інноваційного розвитку. Монографія. – Кіровоград: КОД, 2009. – 375 с.

Лучик С.Д., д.е.н., проф., завідувач кафедри обліку і аудиту  
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці, Україна

### СОЦІАЛЬНА БЕЗПЕКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ТА НАПРЯМИ ЇЇ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

В соціально-економічному житті України сільські території займають особливе місце. Станом на 1 січня 2015 року на них проживає 30,9% населення нашої держави і припадає 90% її площі. Л. Фільштейн визначає сільські території як сільські регіони, які характеризуються, на думку автора, цілісністю, що полягає в єдності природних, географічних, соціально-економічних, фінансових, демографічних та інших умов розвитку [1, с.6]. Значимість цих територій посилюється їх винятковим внеском у формування основ продовольчої безпеки та нарощування експортного потенціалу країни. Як стверджують науковці Інституту регіональних досліджень НАН України "ці та інші чинники роблять розвиток сільських територій одним з основних пріоритетів державної політики України, спрямованої на підвищення стандартів життя сільського населення, зростання ефективності функціонування АПК, покращення стану довкілля та поліпшення якості людського капіталу" [2, с. 4].

Оцінка соціального стану українського селянства свідчить про те, що основні соціальні ризики – бідність, майнова диференціація населення, відчуженість значної кількості громадян від суспільного життя, звуження їх доступу до освіти, медицини і культури – досягли масштабів, які можуть становити реальну загрозу національній безпеці держави. Практично за всіма найважливішими соціальними показниками світового цивілізаційного розвитку Україна продовжує перебувати на небезпечній межі.

Найвищий рівень безробіття серед 15-24-річних – 10-16%. Порівняно із світовими даними цифри офіційного молодіжного безробіття в Україні, на перший погляд, не критичні. Так, за офіційними даними, у 2015 р. рівень молодіжного безробіття досяг у Іспанії – 48,3%, Хорватії – 44,6%, Кіпрі – 33,2%, Португалії – 32,0%, Словаччині – 26,4%.